

Szerkesztőség:

PLEBÁNIA-HIVATAL,

hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

—
Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

VIZ ZOLTÁN

Kiadótulajdonos:

SZERDAHELYI JÁNOS

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a
kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 50 kr.

A trachoma ellen.

Abony község lakossága között közel 15 év óta a trachoma, vagy mint azt más-
ként is nevezik, egyiptomi szembetegség
uralkodik. A bántalom terjedése eddig na-
gyobb arányokat nem öltött, mert az el-
mult 15 év alatt mindössze csak mintegy
200 egyén kapta el a bajt. Azonban tekin-
tetbe véve azon körülményt, hogy a bän-
talom a legtöbb esetben igen hosszú keze-
lést igényel, mely után még mindig állandó
látási fogyatékoság maradhat vissza és
szem előtt tartva azt, hogy a megbetege-
dett szem a környezetnek egészséges sze-
mét állandóan ragályzás veszélyével fenye-
getheti; mindezeknél fogva időszerűnek és
ajánlatosnak tartjuk, hogy a lakosság figyel-
mét az említett betegségekre a tárgy fontos-
ságához képest lapunk e főhelyén felhívjuk.

E ragályzó bajjal való foglalkozás ez
idő szerint különösen az által is válik
aktuálisá, hogy az iskolaév kezdetén a
községi orvos az összes iskolás gyermekek
szemeit megvizsgálja és ha a megvizsgáltak
között trachomás beteget talál, utasítása
értelmében annak többi családtagjait is meg
kell vizsgálnia s így nem ritkán egész esa-
ládok szemeinek trachomás megbetegedését
állapíthatja meg. A betegség megállapítása
folytán az inficiált gyermekek az iskolából
kitiltatnak s a többi családtagokkal együtt
gyógykezelés alá vétetnek.

Nem ritkán történik azután meg, hogy
a szülők nem hajlandók elhinni, miszerint

a gyermek ragályzó szembetegségben szen-
ved és mindenáron lehetővé akarják tenni,
hogy a gyermek az iskolába tovább is jár-
hasson. Egy részről tehát azért, hogy a la-
kosság a bajt könnyebben felismerhesse,
másrészről, hogy tájékozva legyen a ragály-
zás következményeiről, röviden összefoglalva
adjuk azon leírást, mely ezen ragályzó
szembajra vonatkozik.

A bántalom csakis egyénről-egyéne
átvitt érintkezési ragályzás által terjed;
mindenekelőtt tehát azon kell lennünk,
hogy a velünk együtt lakó vagy érintkezés-
ben álló trachoma gyanús egyénektől lehe-
tőleg óvjuk magunkat, mert ha a beteg
szemből egy parányi, szabad szemmel
alig vagy épen nem látható nyák vagy
geny egy egészséges egyén szemébe kerül,
az utóbbinál mégis a ragályozás közvetítője
lehet. Ha tehát beteg szemü egyénekkal
együtt lakunk, vele közös törülközőt, közös
ágyat ne használjunk és ne vegyünk olyan
tárgyat kezünkbe, melyet a beteg előbb
szemvadásával bepiszkított.

A ragályzás leginkább a családban tör-
ténik meg; megtörténhetik továbbá mühe-
lyekben, iskolákban, vagy közösen lakott
munkás- és ipartelepeken. És pedig annál
inkább meg van e ragályozás lehetősége
adva, minél jobban vannak e helységek
tele zsúfolva és minél kevesebb gond for-
dítatik azokban a kellő tisztaságra és szel-
lőztetésre, — mert a romlott levegő a be-
teg szem ragályzó képességét még fokozni
képes. De az sincs kizárva, hogy a levegő-

ben a ragályzó anyag elporlódik s ilyen
állapotban vitetik át az egészséges szemre.
Minél több egyén tartózkodik tehát egy
szobában s minél rekedtebb és tisztátala-
nabb annak levegője, annál több benne a
fertőző anyag s így annál nagyobb veszélyt
rejteget az az egészséges szemre.

Kérüljük tehát a lehetőség szerint a
túlzsúfolt lakásokat; olyan helységekben
pedig, melyekben több egyén lakik vagy
abban megfordul, a végtelékig szigorúak
legyünk a kellő tisztaságra és szellőztetésre;
miután oly községben, hol a trachoma már
befészkelte magát, sohasem tudhatjuk, mely
alkalommal lehetünk ragályozásnak kitéve.

Szerencsére a beteg szem nem minden
szakában a betegségnek bir egyenlő fertőző
képességgel, mert a fertőzés nagyobb ott,
hol a bántalom hevenyebb és nagyobb el-
választással jár; másrészről a hajlam sem
egyforma a kóroanyag felvételére és így
egyik egyén szeme könnyebben betegszik
meg, mint a másiké. De a már látszólag
gyógyult egyén szemével is elővigyázatosak
legyünk, mert az mindig átmehet ragályzó
állapotba és könnyen veszélyezteteti a vele
lakó vagy érintkező egyének szemét.

Azon keil tehát lennünk, hogy az
ellenőrző orvosi vizsgálatok
alól minél kevesebb egyén
vonja ki magát. Azon esetben pe-
dig, ha valakinél trachoma lett megállapítva,
a legnagyobb kitartással vesse
alá magát az orvosi gyógy-
kezelésnek, mert a gyógyulással

TÁRCZA.

Borult az ég . . .

Borult az ég, eső esik csendesen,
Mi nekem fáj, azt nem tudja senki sem.
Könnyek hullnak gyakorta az orcámra,
Beborult az én életem világa . . .

Ha dalt zeng is olykor az én ajakam,
A fájdalom mosoly közt is megfogam.
Mind hiába csitítgatom szívemet,
Mert feledni, felejtetni nem lehet.

Sötét felhő, bánat felhő felettem,
Azt siratom, kit a sirba letettem.
Árva vagyok, bús a szívem örökre,
Mig rá nem hull a sötét föld göröngye.

Nyittraverebélyi T. Emma.

A Schneckengangerl.

(Életkép az alpes-vidékről.)

Berchtesgadner gyönyörű földje képezi ha-
záját a Schneckengangerlnek (a váciak povalacs-
nak fordítanak), aki zömök suhancz, oly vad,
minő az ő legszűkebb hazája, mely a hatalmas
Alpok ölében köröskörül égbenyúló sziklaóriások-

kal van körülvéve. Már kiskorától megnyilatkozott
a gyermekben bizonyos dacz és kevélység, amely
öt idővel teljesen elszigetelte. Egy jó lelkű paraszt
örökbe fogadta, amint a szegény szülők gyors
egymásutánban elhaltak. Ezek idegenek voltak, az
anya foltozó szabó, ki ellátás fejében napi mun-
kában dolgozott, az anya edényekkel házalt; de-
rék, de borzadályosan szegény emberek valának.
E tartományban foglalkozásra találtak s itt tar-
tózkodtak, míg a halál utól nem érte őket. Amint
siralmas életöktől búcsút vettek, az árva fiúnak
rongyos ingén és vászon nadrágján kívül mind-
össze egy pár viseltes faczipő képezte összes va-
gyonát. A maradvány edények és az atyától
maradt néhány krajezár alig volt elég szemfedőre,
ugy hogy még a temetést is községi költségen
kellett megtenni.

A kis Gangerl nem a legszebb napokat élte
az ő jötevője udvarán, a feleség valamint a szol-
gák és szolgálók a leveses tálnál a kis ficzkót
főlölesleges házi vendégnek tekintették és eléggé
érezteték vele, hogy ő csak fogadott gyer-
mek. Ez a körülmény megkeményíté az árva
gyermek lelkiületét és gyorsan önálló gondolkozá-
sává tette, a cselédek gyakori veréseit és gonosz-
kodásait a Gangerl mindig meg tudta bosszulni.
A tehenész leánynak fenylüskéket helyezett tit-
kon az ágy lepedője alá, ha ez őt véletlenül rajta
érte a tejnyalakodáson és azért alaposan meg-
ezibálta. A szolgának diófaleveleket kevert a do-
hányába és még sok hasonló csinyl követett el,
amiért természetesen több verést, mint gombóc-
zot kapott.

A mezőn sem tett semmi jót a gyerek, több-
nyire hanyadt feküdt és engedte a jószágot oda
kóborolni, a hová kedve tartotta. A vajkészítő-
ő aztán kereshette össze-vissza, ha az eltévelyedett.
Annál inkább érdeklődött a ficzko a királytói ha-
lak és a madárfogók iránt s a vad-hurkok felállí-
tásához jobban értett, mint a vadorzók. Amily
vad volt egyébként a fiú, annál inkább bizalmas
volt a favágók iránt, akik őt minden hunczutságra
kioktatták. Ha a királytóban halakat akart fogni,
bámulatos találékonyságot fejtett ki arra nézve,
hogy egy se kerülhesse ki hálóját s a mellett
igen gyorsan is dolgozott, míg a paraszt által
reá bizottakat oly lassú tempóban végezte el,
hogy őt rövidesen schneckengangerlnek (csigajá-
rású) nevezték el. E név továbbra is rajta maradt
az új parasztoznál is, midőn őt utóljára haszon-
talan csinyljai folytán eredeti gazdájától elkerget-
ték. Egy napon aztán el is tűnt és azt mondták,
hogy átment Ausztriába.

Husz év futott el a tartomány felett, midőn
a Schneckengangerl ismét átjött a fenyeseken.
A tartományban volt ugyan, de senki sem tudta,
hogy hol lakik és miből él. Az erdési hivatalban
csakhamar fűrkészték az ő jelenlétét, de a leg-
nagyobb éberség daczára sem sikerült a ficzkót
megcsipni. A parasztozok sem sejtették a gangerl
tanyáját, habár a sovány, csaknem pálczavékony-
ságúvá lett ficzkóval gyakrabban beszéltek. A
gangerl árúczikkjei iránt azonban már meglehető-
s fogékonyságot mutattak a brandhófiak. A ficzko
ugyanis titkos szereket árult a zivatar elűzésére,
a lövés biztossá tételére, a láthatatlanná levésre,

nem csak a maga és embertársainak a szemeit óvja és tartja meg, hanem szemeinek épségével régi munkaképességét is vissza nyeri és így nem csak egészségi, hanem nemzetgazdasági tekintetek is sarkalják arra, hogy a bántalom minél előbb s minél alaposabban kiirtassék e városból.

Asclepios.

Az iskola és a házinevelés.

E becses lap utóbbi számában röviden, velősen s mély gyakorlati népnevelészi érzékkel megírt „A tanév kezdetén” című vezércikkre megillető érdeklődéssel olvastam s a figyelemre méltó sorok oly benyomást gyakoroltak reám, hogy azok hatása alatt keletkezett, a cikk nemes szándékával egyenértékű, népnevelés emelését célzó gondolatok nyilvánosságra hozatala elől ki nem térhetek. Ugyanazért tekintve a népnevelés páratlan nagy becsét, legyen szabad ismétlésekbe bocsájtkoznom s kifejtésem több évi tapasztalatom alapján azon okokat, melyek a sikeres népiskolai oktatás gátjait képezték s miben talalom ezen böles mondás jogosultságának, hogy „A társadalom az iskolának még igen sokkal tartozik” tapasztalatokon nyugvó indokait. Bátor vagyok megjegyezni, hogy mindazt, amit mondandó vagyok, azon szülőkre vonatkoztatva értem, akik nemtudás, vagy nembánomságból, kicsinylésből az iskola működését nem tekintették a házineveléssel összefüggőnek.

Jó káinak, a költő-óriásnak ígéje, hogy: „Magyarországot még egyszer meghódítani, a néptanítók feladata.”

E szavak magukban rejtik, hogy a magyar népnevelés nem érte el azt a magaslatot, melyet az 1868-as törvények által a társadalom támogatása mellett el kellett volna érnie. A keretet megszabták a törvények, a bele illő kép, mely a népnevelést dícsfényben ábrázolná, alig látható az éji homálytól. Hol keressük ezen nemzeti bűnök okait? Ott, ahol a népnevelés hiányának szembeszökő nyomai mutatkoznak; ott, amely kell, hogy legkövetlenebb ügyének tekintse a népoktatás előmozdítását, a társadalomban. A társadalmat mulasztásai miatt vádló s ma-holnap lehanyatló XIX-ik századot nyugtassuk meg azzal, hogy mivel ismerjük a baj forrását, lassan-lassan leronthatjuk a gátokat, felmelegítjük a közönyös sziveket, iskola és szülői ház egyetértőleg fog közreműködni a népnevelés minél tökéletesebb felvirágoztatására s a közeledő XX-ik századot, az eszmék győzelmével a tettek mezején fogadjuk.

Lássuk egyenként azon hibákat, melyek az iskolát törekvésében megbénítják s működésében

lenyűgözik. Kicsinyes dolgoknak tűntek ezek fel a társadalomban, lehet, hogy most is azoknak fognak tekinteni; éppen ebben rejlik az öreg hiba, hogy a társadalom kevésből álló kötelességével is vissza élt s mai napság az idő és eredmények bírálója méltán elítéli népnevelésünket s az elmaradottság szégyen bélyegét sűti reá.

Ime a kicsinyeknek látszó nagy okok.

Különösen nagy szünetidőben tapasztalható jelenség, hogy a gyermekek — esekély kivétellel — papjukat, tanítójukat, előjárójukat, felnőtteket, sőt még a szülőket sem részesítik illő tiszteletben. Csapatosan száguldoznak keresztül-kasul a poros utcákon s még figyelemre se méltatják az arra menőt. A házinevelés feladata legelső sorban megszokottá tenni az illetudást. A vallásosság után második főkötelessége a szülőnek, hogy a gyermekeket illemes magatartásra neveljék, köszönés által a felnőttek tiszteletére bírják s gondos felügyelet által kedveltségek meg velük az otthontartózkodást; míg így a rossz viselkedő gyermekek társaságától tartatnak távol, addig a balesetektől is védve vannak. A gyermeknek parancsolni kell, ez által a szülő saját tekintélyének alapkövét rakja le s a felnőttek is biztosítja. — Hogy a gyermekek illemtelen magaviseletét a házi nevelés hiánya okozza, bizonyítja azon körülmény, hogy tanító alatt — legalább a tanköteleseknél — ez a jelenség ritkább esetben fordul elő, mint nagy szünetidőben. Az iskolában megtanítják a gyermekeket köszönni is, mihelyt azonban a vizsgának vége, más nap a tankötelesek csak bámulnak az emberre s az utca közepén szórják a port a levegőbe, nem esekély kellemetlenséget okozva a járó-kelőknek. Az ilyen, szülők közreműködését nélkülöző nevelésben aztán nincs köszönet. A tanítót róják meg érte, holott a szülők a hibásak. Ha annyi időt töltenének a gyermekek az iskolában, mint szülői körében, bizonyára, mint a jó nevelőintézetek növendékei, nem feledkeznének meg az illetudásról. — Örökös gonddal szoktassák a szülők gyermekeiket az illemes magaviseletről, mert ez — tankötelezetté előtti és alatti — a házinevelés feladata. Az iskola is megteszi e tekintetben a magáét, csak aztán otthon éber figyelemmel gondoljanak a gyermekekre s ne engedjék őket a jóról leszokni.

A házinevelés hiányára vall az a tapasztalati tény, hogy több gyermek mosdatlanul, torzborz hajjal, piszkos lábbelivel, tépett ruházattal, rendetlenül öltözködve jelenik meg tanítója előtt. Az ilyen gyermekek, hogy mennyi dolgot okoznak a tanítónak, csak az a megmondhatója, aki már több év óta működik a népnevelés terén, aki már számtalan ilyen ezinikus gyermeket volt kénytelen

elűzi, egy márczius első péntekén meglőtt nyúl háját, mely erőt ad és izmosítja a lágyéktól és bizonyos beléndek-magokat eső-csinálás céljából. Amint épen a schneckengangerl a három koronás tallért zsebre akarja vágni, jön a vajkészítő asszony rohánva, hogy jelentse a parasztnak, miszerint az egész baromállományt a tegnapi zivatar szétverte. A paraszt átkozódik úgy, hogy a kis ablakok csak úgy reszketnek bele, de az első pillanatban nem tud hova fordulni segítségért és füle tövét vakarja. Talán a gangerl tud valamit a szétkergetett csorda feltalálására? Persze a bottal ott, a melyet a gangerl most a magasha emel, e varázspálczával már ismét vissza hozhatja a barmokat, de egy kis költségbe kerül. Egy porosz tallérért külön a bot varázserejét kipróbálhatja a barmáért aggódó paraszt, de szükséges, hogy a paraszt az asszonyval, aki a teheneket pontosan ismeri, keresésére menjen és a nagy-réti csengőt rázva és hangosan kiabálva hét óra, hét perc és hét másodpercen át, sem több, sem kevesebb ideig járjanak utánuk.

Ugy is tettek és csakugyan már néhány óra mulva az asszony kiáltozására és a csengetésre előcsalt barmok ismét egymás mellett állottak. Csak egy tehénborju tévelyedett el úgy, hogy egy szikladarabon a zergéhez hasonlóan lábait maga alá összehuzta és fejét előre nyujtva aggodalmasan bögött, míg farkát vízszintesen kinyujtotta. A szemes gangerl a borju keserves nyöszörgését csakhamar észrevette és a helyzetről tájékozta magát. Csak az volt a kérdés, hogy miképp hozza le a jószágot, mert oda fel ugroni nem lehetett.

megmosdatni s napról-napra a tisztaságra figyelemzetni. A tanítónak ezen mellék foglalkozása amily bántó, éppen oly mértékben hátrányos a többi rendes, tiszta gyermekek előmenetelére, nemcsak, hanem az illető ronda gyermek míg egyrészt erkölcsi és széperzék tekintetében durvul, egészségileg gyengül és fejletlen marad, másrészt az ismeretek megszerzésénél háttérbe szorul, mert nem kívánhatja senki, hogy piszoktól büzlő, ronda gyermekkel oly örömmel foglalkozzék a tanító, mint egy rendes, tiszta növendékkel.

Mutasd meg gyermekedet, megfigyelem annak külsejét s én megmondom ki vagy s hányadán áll a rend és tisztaság otthon!

Az illető szülőknél elvitázhatatlan kötelességük gyermekeik tisztán tartása. — Szoktassák már korán őket arra, hogy naponta legalább egyszer megmosakodjanak, megfésülködjenek, ruháikat lekeféljék, lábbelijüket kitisztítsák s így engedjék átlépni a szülői ház küszöbét. Tagadhatatlan, hogy az anyagi küzdelmek — különösen Abonyban, — sokszor elvonják a szülőket gyermekeik köréből s e miatt kevesebb gondal esügghetnek az apróság nevelésén; de az is bizonyos, hogy az anyagi küzdelem soha se lehet oly nagy, hogy a gyermekekről teljesen megfeledkezzenek, mert a szülők ösztönzerű küzdelme önmagáért és gyermekeiért történik s azok neveléséért mi könnyebb és szentebb feladat a kenyér megszerzésénél. A szegénység tehát nem ellensége a tisztaságnak, de a tisztátalanság, — a rendtelenségnek, gondatlanságnak, könnyelműségnek a jele, mi okozhat anyagi és erkölcsi romlást, a gyermeknél lelki bénaságot.

V. I.

(Folyt. köv.)

néptanító.

A szőlészet köréből.

XXXI.

Az „Abony” hetilap 33. számában az újdonságok rovatában egy közlemény foglaltatik arra nézve, hogy miként kell védekezni a liszt-harmat ellen. Tekintve, miszerint az én személynem per mops érintve van, kötelességem arra megtenni észrevételemet.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy én a törekvők és búvárkodóknak nem szoktam a körműkre ütni, inkább örvendek, ha látom, hogy egyéb termelők is azon fáradoznak, miszerint különféle körök megakadályozása végett kísérleteznek. Hiszen például, hogy a hidropatiának nagy gyógyhatása van, továbbá, hogy a víznek a hatása ez ideig még teljesen felfedezve nincsen, az kétségtelen; — azonban az is elvitázhatatlan tény, hogy a víz és óidium szoros családi viszonyba vannak, mert az óidium oly helyeken üti fel a tanyát, ahol a vizpárák az élenytől elvannak zárva, — nedves,

De a gangerl az ő hajlékony testével macskaszzerűen felkúszott a bozoton keresztül és ez önteremtette ösvényen lehozta az állatot is, a mely önként ment mentője után. A drága barom megmentésén nagyon örvendő parasztnak a ravasz gangerl azt mondta, hogy a titokzatos bot az oka, miszerint minden barom épségben a gunyhóba visszakerült; s ezt el is hitte sziklaszilárdan a paraszt.

Ez időtől fogva a brandhófi általában mindazt elhitte, amit csak a gangerl mondott neki. Megvette a ficzkótól drága pénzért a láthatatlanná tevő kenőcsöt is, a mely által annyi pénzhez juthat, amennyit csak akar szerezni. Nem lopás utján akart a brandhófi pénzt szerezni, hanem egyébként; mert ha magát láthatatlanná teszi, akkor leshetnek rá az örök, ahogy akarnak.

A schneckengangerl a láthatatlanság kenőcsének eladása után feltűnő gyorsan eltűnt Brandhófból és nem jött többé a parasztokhoz. Ez a dolog a brandhófiaknak egy kissé szeglet ütött a fejükbe néhány hét mulva és mivel a legvastagabb babona mellett mindig a legnagyobb bizalmatlanság is kifejlődik, a brandhófi sem bizott egészen a csodakenőcsben és elhatározta, hogy egy kísérletet tesz vele.

Szombati nap volt épen, a paraszt ebéd után a sudar fákon át le a falu koresmájába nyomult a magányos gyalog uton. A favágók, parasztkok és hajósok között gondolta jónak megtenni a próbát.

Az asztal alatt, a bádög szelencéből kivett egy kevés kenőcsöt és bekente vele a homlokát,

az elveszett dolognak előkerítésére stb., a melyeknek bő keletők volt közöttük.

Bizonyos finom raffinériával meg tudta szagolni a Schneckengangerl, hogy mely parasztnál volt a babona eléggé kifejlődve arra, miszerint velők a kereskedést megkezdhesse vagy sem. A brandhófiaknál sikerült ez neki azonnal a legelső perczen, még pedig drasztikus úton. A ficzkó valami bádögzelencéből kivett bizonyos zsiradékot és azzal megkente a paraszt homlokát. „Igy atyafi, most menj háromszor a ház körül, aztán jőjj hozzám és ha láthatatlanná leszesz, üss engem nyakon,” mondá a schneckengangerl.

Ugy is lett, a paraszt nyomult és háromszor megkerüli a házat és azután zsinórirányában a gangerlhez megy, aki nagyon jól látja ugyan, hogy jön, de úgy teszi magát, mintha a görbelábú paraszt csak pusztá levegő volna.

„Nos, látsz-e engem, vagy sem?” Kérdezte a paraszt. A gangerl komolyan mondá: „Nos, nem, ugyan hát hol vagy?” és a mellett a hunczut ficzkó mindig a paraszt körül kapdosott a levegőben.

„Ugy, hát csakugyan láthatatlan vagyok,” örvendezett a paraszt és pofon ütötte a ficzkót.

„Ah, csakugyan itt vagy!” szólt a gangerl és a bámulva reá hallgató brandhófinak gyorsan megmagyarázta, hogy a kenőcs hatása azon pillanatban megszűnik, amint a megkent valakit pofon üt vagy pedig ha őt csapják nyakon.

Ama napon a paraszt megvette a gangerltől „a kappelsbergi harang zsiradékát”, amely a zivatart

nem eléggé szellős pincékben, a butorok vizes szegleteiben, ahova a levegő nehezen férkőzhetik, szőlőkben pedig alantas vizenyős helyeken szilva és őszi barack fák alatt. Az utóbbi kettő valóságos tenyész meleg ágya az óidiumnak. Aki nek alkalmá volt az óidiumot megszagolni, észlelhette, hogy hasonló szaga van, mint a pineze penészeknek.

Nem szándékom vitatni azt: vajon használ-e vagy sem a mosás, mert minden szőlőtökém meg levén kénezeve, kísérletet nem tehettem; — azonban hozzá fér pro és contra vélemény, ha a sürolás után mérsékelt meleg szellős időjárás következik és a bogyók kocsányaikkal megszáradnak, lehetséges, hogy használ; ha azonban nagy forróság következik, beáll a reactio, a melegség és a vulcanicus erő feloldja a levél szőrmét és a levél szövetnek egy részét, elpárologtatja a vizet, a cukrot pedig hátra hagyván, a bekövetkező hűvös, harmatos éjjelek megtermik az óidiumot (liszt-harmatot). Ha pedig homályos idő van, nagy a valóságosság, hogy a penész jobban elterjed, mert maradjon a bogyón vagy fürt nyelcskén egy mikroszkopikus parány az óidiumból, 72 óra alatt az egész fürtöt ujonan lepi meg az.

En a mostani évben nagy iskoláztatáson mentem keresztül. Julius hó 20-ikától kezdve szorgalmasan vizsgáltam a szőlőfürtöket, de penészt nem találtam, csak 30.-án két alatt fekvő és maszkirozott helyzetben levő pásztaban 40 fürtön. Azokat gondosan kénporral (Sulfur flor) meghintettem s augusztus 3-án ismét szemlét tartottam, de ovatosságból társul magamhoz vettem egy éle- sebb szemű egyént. A drót mívelésű pásztaban a 30.-án megkénezezt fürtöket a penésztől menteseknek találtuk, de a fürt zömén sok új penészt észleltünk s e szerint elhatároztam teljes megkénezesét. A másik pásztaban a megkénezeztettek teljesen megjavultak, a többi fürtök pedig épek valának. 5-én a második pásztabát ismét megvizsgáltam és teljesen épeknek találtam, tekintve, hogy e pászta csemegeszőlőből állván, melyek érése 12—13-ikán várható volt, bezárattott. Augusztus 8-án és 9-én záporok következtek; én örvendtem, hogy az eső lemosta a penészt. 10-én reggel sűrű hűvös köd hullott és egész napon át borult idő volt, 11-én pedig ismét eső. Ez időjárás gyanusnak tűnván fel, szemügyre vettem a borszőlő pásztabákat, hol is elvétve penészes fürtöket találtam, azokat gondosan meghintettem kénporral. Itt következett a veszedelmes pausa, kénporom elfogyott és egész Magyarországon nem lehetett venni.

Augusztus 14-én kezdük szedni a korán érő és szállításra szánt Chasslákat, de bamiulatba ejtett a helyzet. Azon pászta, mely 5-én meg lett vizsgálva és épeknek találtatott, azon tőkét kivéve, melyek 30-án kénnel beszórva lettek és melyeken a fürtöket most épeknek találtuk, — egyetlen egy fürt ép nem volt s így e korai szőlőre nézve a szállítást fel kellett függesztem; 15-én az ün-

mialatt úgy tett, mintha roppant melege volna. Azután pedig kedvező alkalomra várakozott.

Most a hajósmester, aki a brandhófi mellett ült, egy pohár friss sört kapott. A brandhófi azt gondolta, hogy mint láthatatlan lény a hajósmester elől egész bátran kihajítja felig a pohár sört anélkül, hogy valaki látná. Amint elgondolta, úgy is tett. Nem szólt senki, csak a hajósmester nézte gnyoson szomjas szomszédját.

A sikeren felbátorodva, erre a fűrészmolnár tányérjáról a legjobb falatokat szedte ki és ette meg a brandhófi és senki se szólt az asztalnál semmit. Ez a körülmény a brandhófi egész biztossá tette. Most már nagy kísérletet akart tenni.

Csupán tréfából, nem komolyan a hajósmester vastag pénztárczáját akarta kiesenni annak nadrágzsebéből és saját bőrnadrágjának a zsebébe dugni. A brandhófi esahugyan újjaít a hajósmester nadrágzsebébe tette, az is azonban a brandhófit keményen megfogta a gallérjánál fogva és a brandhófi bőrnadrágjára ugyancsak zuhogtak a csapások.

„Megállj betyár, majd ki zavarom én belőled a pénztárcza lopási kedvet,” szólt és azután a hajós legények páholták el a „láthatatlan”-t, mig csak karjuk ki nem fáradt az ütésben. A koresmáros pedig egy rúgással kilődította az egész falu előtt látható brandhófit az országútra.

A schneckengangerl ezzel ismét lejárt a magát. Drischübelben látta egyszer állítólag még valaki, de nem tudják bizonyosan.

nep végett a szedés be lett szüntetve, a 16-iki folytatásnál a tőkéken meghagyott fürtök ismét felerészben megsemmisültek.

E csapáson okulva azonnal rendeltem ele- gendő kénport és az egész szőlőmet megkéne- ztem és mondhatom, hogy hálát adok a Minden- hatónak, mert a szőlőm kielégítő karban van és ha egyéb csapás nem éri, lesz fekete csemege szőlő és kielégítő bor szüret.

Igy lettem én néhány száz forinttal köny- nyebb, de tapasztalásban háromszor annyival nehezebb.

A mosásnak technikai oldalát bátor leszek a legközelebbi számban megvitatni.

Kubicsek János.

MI UJSÁG?

— **Szeptember 10.** Ma van gyászos évfordulója azon megrendítő eseménynek, midőn Magyarország rajongásig szeretett királynője egy aljas merénylet áldozatává lön. A legnemesebb szívet átdöfte a gonoszság töre s megszünt az dobogni a szép és jó eszményeiért s az ő hű magyarjaiért. Az ország gyásza újra feljull a mai napon s ismételtén egész nagyságában érzi azt a veszteséget, mely őt a genfi katasztrófa folytán érte. Mindenfelé gyász-ünnepségeket és gyász istentiszteleteket tartanak, hogy külsőleg is megnyilvánuljon ama kiolthatatlan kegyelet, amely- lyel a magyar nemzet Erzsébet királynében nem- csak az uralkodónőt, de a mély érzésű, anygali lelkű asszony emlékét is tiszteli. — Abony város is kivette tavaly részét az egész országban impo- zans módon megnyilatkozott kegyelethől s az ez alkalommal tartott közgyűlésében a többek között 100 frt alapítványt tett le, a melynek kamatából évenként a gyászos évfordulón a helybeli kath. egyházban gyász-mise mutattatik be a Minden- hatónak. Miután e nap az idén vasárnapra esik, azért valamint az országban mindenütt, úgy nálunk is a reá következő napon, tehát 11-ikén, azaz hétfőn reggel 8 órakor fog az **ünnepélyes requiem** megtartatni. Ezen alkalomból 300 emlékképecske is fog kiosz- tatni a templomban, a mely Erzsébet királyné fénykép utáni arczképét ábrázolja. — Reméljük, hogy a közönség a gyász istentiszteleten való min- nél tömegesebb részvételével fog áldozni Erzsébet királynének kegyeltes emlékének.

— **Adomány.** Lapunk mult számában felhivtuk Abony közönségét a Budapesten létesítendő Erzsébet királyné templom javára adakozni. Hogy különösen az úri hölgyek körében keletke- zett-e mozgalom ez irányban, nem tudjuk, annyit azonban jelenthetünk, hogy Antos Béla es. és kir. kamarás 5 frtot adott át szerkesztőségünknek a hét folyamán e kegyeltes célra. Reméljük, hogy e nemes példa követésre fog találni. — A tem- plomi gyűjtés ma és holnap történik meg a reg- geli sz. misék alkalmával.

— **Az iskolai előadások elha- lasztva.** A járási orvos előterjesztése alapján a főszolgabíró jelentést tett az alispánhoz közsé- günkben a gyermekek hevenyjellegű járványos betegsége ügyében s egyidejűleg felhívta az isko- laszéki elnököket hogy tekintettel a ragályos be- tegség uralkodására, bizonytalan időre az iskolai előadások megkezdését halaszszák el. E szerint tehát a f. hó 11-iki iskola-megnyitás egyelőre el- marad a gyermek-betegség megszűnéseig, a mi saj- nálatosan a tanítás eredményét hátráltatni fogja.

— **Helyreigazítás.** Egy fővárosi lap nyomán lapunk mult számában azt irtuk, hogy Czepléden f. hó 3-ikán lesz népgyűlés Kossuth Ferenc részvételével, aki ott a Hentzi-ügyben eddig tanúsított eljárását és jövő szándékát fogja kimagyarázni. Mint azóta értesültünk, e népgyűlés csak f. hó 17-ikén, tehát a jövő vasárnap fog megtartatni.

— **A Kath. Olvasó-Egylet fejlő- dése.** Társadalmi körünkben az élet általában igen csendes, mondhatni, valamennyi csak tengő- dik talán épen azért, hogy a lakosság azon kis része, mely igénybe veszi azokat, nagyon meg- oszlik a sok egylet között. Ujabb időben egyedül a Kath. Olvasó-Egylet az, mely gyors fejlődésnek indult az utolsó időben. Ehhez a lökést azon kö- rülmény adta meg neki, hogy saját házat szerzett végre tavaly magának. Igaz, hogy most még nagy nehézségekkel küzd, mert adóságot is kell törlesz- tenie és átalakításokat tenni a házon, mindazon- által a közönség már eddig is megnyilatkozott vonzalma lehetővé teszi, hogy mindinkább meg-

feleljen a hozzá fűzött várakozásnak. Tagjainak száma, mióta saját helyisége van, körülbelől meg- kétszereződött (200 körül van), tavaszkor a teka- pálya befödett és rendbe hozatott, nyáron a főépületből a szolgálakás az átalakított füstölő- szobába helyeztetett át, most pedig az épület bal oldalán levő kis szoba, mely eddig egyedül szol- gált az úri közönségnek kártyázó szobául, mostani szélességében kihosszabbították az ajtóig, úgy hogy ekkép elég kényelmes termecske fog a kártyázó- szoba-beli tagok rendelkezésére állani. Ezt hatá- rozta el ugyanis a f. hó 8-ikán tartott választmá- nyi gyűlés s ennek alapján remélhető, hogy az egylet maga iránt az eddigi érdeklődést a jövőre nézve is biztosítani fogja.

— **Felhívás.** A Kath. Olvasó-Egylet leg- utóbbi választmányi gyűlésén az elnök bejelen- tette, miszerint még 40 részvény nem kelt el a házvétel adóságának kamatnélküli kölcsön törlesz- tése tervéből kifolyólag. A részvény-jegyek darab- onként 5 frt értékben bocsátattak ki s az egylet amint a legszükségesebb átalakítások költségein túl lesz, azonnal igyekezn fog a részvények mi- előbbi visszafizetésére. Ez uton is felhívjuk a nemes lelkű emberbarátokat arra, hogy tekintettel a közmívelődési célra, melyet ez egylet maga elé tűzött, sziveskedjenek részvényeiből vásárolni; nem ajándékot adnak ez által, csak kölcsönt, mely bizonyosan meg fog térülni. A vásárolni szándékozók az egylet elnökénél vagy szerkesztő- ségünkben is jelentkezhetnek, a mely elvállalja a közvetítést.

— **Az iparos ifjak műkedvelői előadása** a mult vasárnap jól sikerült. A kö- zönség majdnem teljesen megtöltötte a nézőteret s a játékosok igyekeztek előadásukkal reászolgálni az érdeklődésre. Amint értesültünk, tiszta jöve- delmük marad is elég szép a hazafias célra, a melyet maguk elé tűztek. — Felülfizettek: Nagy András 1 frt 20 krt; Antos Béla, Rudnyánszky László, Lendvay Pálné, ifj. Molnár Lajosné, Pólya Pál 1—1 frtot; Sztahó Lajos 80 krt; Löffler Miksa, Havas Samu, N. N. Temesvár, Dobozy Erzsébet, Szabó Mária, özv. Czibányi Károlyné 50—50 krt; Szatmáry Kálmán 30 krt; ifj. Máthé Béni, Konez Pál, Drubina Dániel, Básthy Árpád, Szabolcsy Dávid, N. N. 20—20 krt; Geltz Máttyás, Deutsch Gyula, Király János 10—10 krt. Összesen 11 frt 80 krt.

— **Az iskolák számadásai.** A kul- tuszminiszter tapasztalta, hogy az állami, valamint az államilag segélyezett iskolák költségvetéseiket és számadásaikat hiányosan vagy helytelenül állítják össze és úgy terjesztik föl a miniszteriumhoz, sőt éveken át egyáltalán be sem mutatják, ugy- szintén leltáraikat is csak ritkán mutatják be, a mi nem csak főlölesleges munkát idéz elő a miniszteri számvevőségnél, de az esetleg előfordulható visz- szaélések megállítását, vagy az államsegélyek hely- ves fölhasználásának ellenőrzését megnehezíti. Ennek elejét veendő a kultuszminiszter 40505. sz. a. szigorú rendeletet intézett az összes tanfelügyel- lőkhöz, a kiknek a rendelettel kapcsolatban a miniszteri számvevőség által kidolgozott utasítást küldött, a melynek alapján kell az iskolának költ- ségvetéseiket és számadásaikat kidolgozni és a miniszterhez fölterjeszteni. A miniszter szigoruan meghagyja, hogy az iskolák számadásaikat legké- söbb minden év szeptember végéig okvetlenül mutassák be a tanfelügyelőségnek, a melyek azt decz. végéig kötelesek a miniszteriumhoz felter- jeszteni.

— **Papi gyűlés.** A szolnoki esperességi kerület r. k. papsága f. hó 12-ikén fogja Szolno- kon tartani szokott évi gyűlését, a melyen több egyházi ügy fog megvitatás alá kerülni.

— **A szegedi kiállítás megnyitása** nagy fényvel ment végbe a mult vasárnapon. Az ország szive ott dobogott az allöld e nagygyá lett metropolisában ezen a napon, hazánk irány- adó tényezői megjelenésükkel és részben szebbnél- szebb beszédekkel is kimutatták szeretetüket a haza földje s annak népe iránt. E kiállítás is egyik hatalmas demonstráció a mellett, hogy az agrárérdekek első rangú érdekei a nemzetnek, amelyeket elhanyagolni szerencsétlen és hazaaru- lással egyenlő törekvés volna. Továbbá, hogy a merkantil érdekek azoktól el nem választhatók, mert hiszen szervi összefüggés van közöttük t. i. a termény és annak feldolgozása között s épen azért egymással párhuzamosan egyenlő arányban fejlesztendők. — Ime, ezt a tanúságot vonhattuk le a szegedi nagy gazdasági kiállításból, ezt von- hatták le politikai életünk kitünőségei is. Adja Isten, hogy hazánk jólétére meg hozza e kiállítás az üdvös következményeket!

— **Czeglédi gymnasium.** A mult héten Czegléd város polgármestere táviratilag kérte föl az abonyi előljárásigot, hogy tudatná az érdeklődőkkel, miként a czeglédi gymnasiumban párhuzamos osztály lett engedélyezve.

— **Felolvasás.** A nálunk is előnyösen ismert Garay János társaság ma Budapesten rendez helyiségében felolvasást tart, a melyre a következő meghívó küldetett be hozzánk:

Meghívó. Van szerencsénk szives tudomására adni, hogy társaságunk ez évi nagy gyűlést e hó 19-én délután 3 órakor rendez helyiségében (Budapest, V., Marokkó-utca, állami főreáliskola, II. emelet) tartja, következő tárgysorral: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Titkári jelentés. — 3. Pénztárnoki jelentés. — 4. Indítványok. A nagy-gyűlés ugyan ez intézet dísztermében. (II. em.) 4 órakor nyilvános (felolvasó) szakülés követi, következő előadásokkal: 1. Visszapillantás a mult évre. (Elnöki megnyitó.) 2. „Tovább!” [Költemény. Viz Zoltán abonyi h. plebánus igazg. választm. tagtól.] 3. A „népköltészetéről” (Értekezés. — Székfoglaló Kovács Zsigmond kassai városi számfejtő r. tagtól.) 4. „Az anyaföld.” [Néprajzi ismertetés Zombory Gyula titkártól.] 5. „A Garay-ház” [Indítvány Ponori Thewrewk Árpád főreáliskolai tanár alelnöktől.] 6. „A magyar és török nyelv, még is csak testvérvelvek!” [Válasz Jókai Mórnak a „Magyar Tudományos Akadémia” I. osztályának 1898. október 31-én tartott ülésén, „Levente” című drámájának bemutatásakor „Mik voltak a magyarok ezer év előtt?” címzésű függelékében tett amaz állítására, hogy: „A magyar nyelv épen úgy magában áll, mint maga a magyar, a mely magában állott ezer évvel ezelőtt is.” Vagyis, hogy a magyar nyelv önmálló s nem rokon sem a török, sem más nyelvvel. [Nyelvészeti tanulmány, Szászvárosi V. Jenő tanár elnöktől.] — A felolvasó szakülést zárt (választmányi) ülés követi. — Midőn t. e. tagjainkat szives megjelenésükre felkérjük, vagyonk: Budapest, 1899. szeptember 1. — Hazafias tisztelettel a „Garay János társaság” (tudományos-irodalmi társaság) titkári hivatala. (II. ker., Tölgyfa-utca 22. sz., I. emelet.) — A nagy-gyűlésen, Társaságunk alapszabályzatának 18. §-a értelmében, csak rendes és igazgató választmányi tagjaink vehetnek részt. — 4 órakor kezdődő nyilvános szakülésünkön vendégeket szivesen látunk.

— **A vetőmag csávázása** igen fontos, mert csak így lehet a vetőmagot az üszög ellen megvédeni. Jász-Nagykun-Szolnokmegye közgazgatási bizottsága ennek fontosságától vezérelve oly szabályrendeletet vett tervbe, mely a vetőmag páczolását (oltását) mindenkire nézve kötelezőleg elrendeli. Jó lesz egy némely, még mindig saját kárával makkcsodó gazdának ebből is levonni az üdvös tanulságot s nem restelni azt a csekély munkát, amibe a vetőmag csávázása kerül.

— **Rendelet a karácsonyfákról.** A földmivelésügyi miniszter rendelete értelmében ezentúl nem szabad bárkinek karácsonyfát árusítani, csakis annak, aki a fenyőfák jogos szerzéséről községi bizonyítványt tud felmutatni. E rendeletet bizonyára örömmel veszik tudomásul egyes díszkertek birtokosai, akik községünkben is sajnos tapasztalták néha legszebb fenyőfáik megcsönkítésével a karácsony közeledtét hirdető tolvajlásokat.

— **Szőlőtulajdonosok figyelmébe!** Akik mint szőlőtermelők a szüretelendő bor után a törvény szerint nekik járó kedvezményes díj fizetésben akarnak részesülni, ebbeli igényüket e hó 15-ikéig jelentsék be a község házában, mert különben a kedvezményre igényt nem tarthatnak.

— **Felhívás** a magyar közönséghez! Október 6-ikán lesz félézázados évfordulója annak a gyászos eseménynek, hogy a magyar honvédőrsereg diszeit, a hazaszeretést és az önfeláldozás legfényesebb példaképeit, Aradon a zsarnoki önkény kivégeztette. Erre a szomorú évfordulóra megírtam a tizenhárom dicső vértanu és a gyászos októberi nap történetét. Összegyűjtöttem minden adatot, ami e dicső férfiak életére vonatkozik és könyv alakban „Az aradi tizenhárom” címen a magyar közönség számára kiadom. Könyvemre, melyhez Aczél Henrik Emil jeles festőművész rajzolt díszes címlapot, ezennel előfizetést nyitok. Előfizetési ára füzve egy forint, kötve 1 frt 50 kr., vidékre küldve 20 krral több. Az előfizetési pénzeket, miután a könyv október első napjaiban jelenik meg, lehetőleg minél előbb, legkésőbb azonban szeptember 25-éig kérem címemre (Hamvay Ödön, V., Harminczad-utca 4. sz., I. emelet. Hiresarnok szerkesztősége) küldeni. Felhívásomat és a mellékelt előfizetési ívet szives jó indulatba ajánlom és kérem, sziveskedjék e felhívást ismerőseivel megismertetni. Hazafias üdvözléssel Hamvay Ödön.

CSARNOK.

Egy koronátlan uralkodónó.
GREIF FLÓRIÁN-tól.

(Folytatás.)

Ő maga azonban nem is gondolt arra, hogy Franciaországban maradjon, ahol mégis azt a

fontos szerepet nem játszhatta, a melyhez Madridban már hozzá volt szokva. Ellenkezőleg úgy gondolkodott, hogy a nagy tiszteletet, a melyben a francia udvarnál részesült, jól ki használhatja a jövőben állása mellett. Mindenek előtt most a spanyol királyi pár nem gondolhatta többé róla, hogy előbb visszatérjen, míg teljes, nyilvános elégtételt nem kap. És nem hiába nyilatkoztatta az ünnepektől nő e kivánságát, mert midőn 1705-ben a spanyol székhelyre való visszatérését tartotta, az valóságos diadalmenethez hasonlított. A királyi pár a legnagyobb kitüntetéssel fogadta őt és csakhamar az ő hatalma korlátlaná lett még inkább, mint az előtt. Ő volt ismét az állam tulajdonképeni feje, vele tárgyaltak a követek, neki hoztak tudósításokat a miniszterek és még a hadsereg tábornokai is úgy vélekedtek, hogy esaterveknél nem szabad nekik őt mellőzni. Aki nem veté neki magát alá önként, az kimélet nélkül el lett az udvartól és állásától mozdítva. Az a mondás, hogy az ember az ő nagyobb ezéljával növekedik, bebizonyult ő rajta és pedig anynyira, hogy nem sokára nem elégedett meg azzal, hogy a főudvarmesternő ezim alatt forgassa a kormány páleját, hanem akarta, hogy neki saját országá legyen, ahol ő saját nevében és mint souverán uralkodónó parancsolhasson és ez sikerült is neki, legalább részben. Nevezetesen már évek előtt XIV. Lajos közbenjárására Fülöp királytól szerződészerű ígéretet eszközölt ki a bajor Maximilián Emánuel választófejedelem részére, majdani átengedésére a spanyol alföldnek és e szerződésben már egy terület volt neki fenntartva 30.000 korona évi jövedelemmel. Most megragadta az alkalmat és V. Fülöp útján keresztülvitte, hogy az ő indoklására az utrechti békében (1713. apr. 11.) a Spanyolország és Anglia közötti szerződésben a záradékba bevétellett, hogy Orsini hercegnőnek Limburg hercegség fog jutni, hogy ott magának egy független souveránséget alapítson. De azonnal megjegyezzük, hogy e határozat életbeléptetéséből semmi sem lett, mert a német császár és az összallamok szükséges beleegyezése nem volt kinyerhető és később is az alföld politikai viszonyai más módon irányultak, úgy hogy ez új souveránség csakhamar letűnt a felszínről. Orsini hercegnő mégis ezzel az ő uralmának tetőpontját érte el, az udvarnál szerencsét kívántak neki és fenség ezimet kapott. Ekkor egy váratlan fordulat állott be. A királyné, aki már egy idő óta szenvedő volt, 1713. okt. 13-ikán harmadik fiával gyermekágyat feküdt, de nem kelt fel többé és 1714. febr. 14-ikén meghalt élete virágában. Most mutatott a főudvarmesternő először gyengeséget ítéletében, sőt teljesen félreismerte a helyzetet. Legalább úgy látszott, mintha kora daczára bizna még abhoz, hogy képes egészen a megholt helyére lépni és Fülöp oldalán a spanyol trónra lépni. A király, aki

anélkül is tunya, komor és gyengeakarátú volt, most, midőn feleségének elvesztése fölött őszinte fájdalom nyomasztotta, még könnyebben volt vezethető, mint eddig. Ez csak megerősítette őt téves képzelődésében, ami közvetve az ő bukására vezetett. Azonkívül tapintatlanságot követett el, midőn egy kapuczinus zárdát kiürítettett és kiépítettett, hogy abban a királynak, aki palotájában nem jól érezte magát, egy más menhelyet készítsen. Ő állandóan Fülöp mellett volt és anynyira lefoglalta őt, hogy jóformán senki mással nem érintkezett, csak ő vele, senkire sem hallgatott, csak ő reá, senkitől tanácsot vagy tudósítást nem fogadott el, csak ő tőle, senkivel asztalhoz nem ült, csak ő vele. Bármennyire haragudtak is a többi udvari hivatalnokok és nevezetesen a kamarás urak ezen háttérbe szorításért, egyik sem mert a fölött hangosan panaszkodni, félve, hogy ő felsége mindenható barátjának kegyvesztését vonja magára.

A hercegnő e közben idővel mégis kénytelen volt elismerni, hogy a király minden gyöngéi mellett is saját akaratát eléggé megőrizte a tekintelben, hogy más feleséget kívánt, mint a hogy ő szerette volna. Fájdalmas tépelődés után felhagyott azzal a gondolattal, hogy Fülöphöz menjen férjhez, de most legalább hatalmát az által törekedett továbbra is biztosítani, hogy a választandó menyasszony jelentéktelen, reá nézve nem veszedelmes személyiség legyen. E szándékából szövetekezett egy olasz abbéval, Alberoni Giulioval, aki a vendőmei herceggel diplomatikus küldetésben jött a madridi udvarhoz és megtudta nyerni az ő bizalmát. Ezzel megvitatta a király nősülési kérdését és az abbé megmagyarázta neki, hogy mindkét részre nézve nem lehet jobb parthie, mint Farnese Erzsébettel, a pármai herceg unokahúgával (szül. 1692.) való házasság. Ő magára vállalta az előkészítő lépéseket erre menni, hogy ha a hercegnő a királyt ez eszmének megnyeri és a házasság létrejöttének esetére az ő befolyása által a francia udvarnál úgy, mint a spanyolnál a legmagasabb tiszteleti állást ígérte részére. A főudvarmesternő belement a dologba és sikerült neki a ravasz olaszszal együttesen Fülöpöt e tervnek megnyerni, úgy hogy az abbé meglelt bizva az összeköttetést előkészíteni. A félt kegyencznő persze nem is sejtette, hogy Alberoni míg látszólag az ő kezére dolgozik, csak az ő bukását és saját emelkedését czélozta.

(Vége köv.)

Szerkesztői üzenetek.

Sz. V. J. Budapest. Köszönet a küldeményért. — A kéredezett költemény az „Abony” aug. 13-iki (33.) számában jelent meg. A mostanit körülbelől csak a jövő hónapban közölhetjük, miután előjegyzésben régebben beküldött öszi verseim vannak. Üdvözlés!

Postás Ahasverus. Ujpest. Leveled megkaptam. Sajnos, hogy úgy van. Levélben később többet. Üdv!

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppl bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szalonczipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetétű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17.

21—50

tisztelő hive
WEKERLE SÁNDOR.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságu 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., GYERMEKEKNEK FELE.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

VISZONTELADÓKNAK MEGFELELŐ ÁRENGEDMÉNY.

Általános asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-u. 18.